

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE
KYNČELOVÁ
SPRÁVA
O HODNOTENÍ
ÚPD

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KYNCEĽOVÁ

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	14
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	17
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	17
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	14
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	33
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	41
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	44
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	48
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	49
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	50
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	56
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	56
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	56

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Kynceľová

2. Sídlo

Obecný úrad Kynceľová, 974 01 Kynceľová 39

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Ing. Martina Kubišová, PhD., starostka obce

Obecný úrad Kynceľová

974 01 Kynceľová 39

tel.: 0911 9107 17

e-mail: kyncelova@kyncelova.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing. Martina Kukučková

e-mail: zarkon@slovanet.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KYNCEĽOVÁ – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Banskobystrický

Okres: Banská Bystrica

Obec: Kynceľová

Katastrálne územie: Kynceľová

3. Dotknuté obce

- Mesto Banská Bystrica, ČSA 26, 974 01 Banská Bystrica
- Obec Nemce, Lúčna 52, 974 01 Nemce
- Obec Selce, Selčianska cesta 132, 976 11 Selce

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie regionálneho rozvoja, Nám. SNP 23, 974 00 Banská Bystrica
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor, Nám. L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Lazovná 8, 975 65 Banská Bystrica

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica, Cesta k nemocnici 1, 975 56 Banská Bystrica

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Kynceľovej

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží v značnej vzdialenosti od štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Kynceľová preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Najkvalitnejšie pôdy v danom katastrálnom území sú zaradené podľa BPEJ do 5. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. Ostatné pôdy spadajú do 6., 7., 8. a 9. skupiny kvality. Najkvalitnejšiu pôdu podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0771212.

Vzhľadom k rozloženiu najkvalitnejšej pôdy v katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nebolo úplne možné vyhnúť sa záberom najkvalitnejšej pôdy (v danom prípade ide o pôdu s kódom BPEJ 0771212). Väčšina záberov poľnohospodárskej pôdy pripadá na kódy BPEJ 0771212 a 0771412. Tieto kódy BPEJ sa líšia len v kóde svahovitosti a expozície, inak ide o pôdu identických charakteristík. V skutočnosti má však svah rovnomerný sklon, s výnimkou úzkej nivy Selčianskeho potoka.

Vzhľadom k minimálnym rezervám v zastavanom území obce bolo nevyhnutné vyčleniť pre výstavbu nové plochy na poľnohospodárskej pôde. V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce.

Návrhy takmer všetkých lokalít boli prevzaté z doterajšej územnoplánovacej dokumentácie obce a bol preto pre ne vydaný súhlas podľa § 13 zákona č. 220/2004 Z.z.. Upravený bol len rozsah navrhovanej zástavby na severozápadnom okraji obce tak, aby siahala po bezpečnostné pásmo vysokotlakového plynovodu. Zmenená bola tiež trasa navrhovaného obchvatu. Oproti doterajšej územnoplánovacej dokumentácii preto v zásade nedochádza k zmene celkovej výmery záberov poľnohospodárskej pôdy.

V zastavanom území obce, v záhradách rodinných domov sú situované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4. Ostatné rozvojové plochy sú vyčlenené mimo zastavaného územia obce.

Podľa druhu pozemku ide pri navrhovaných záberoch o trvalé trávne porasty a ornú pôdu, v zastavanom území sú to prevažne záhrady. V rozvojových plochách č. 7, 9, 11 už boli povolené stavby na základe doterajšieho územného plánu a niektoré pozemky boli preklasifikované na ostatné plochy, resp. zastavané plochy. Nie sú preto započítané do bilancie záberov poľnohospodárskej pôdy.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Pre verejnoprospešné stavby sú rezervované rozvojové plochy č. 16 (materská škola), č. 17 (rozšírenie cintorína), č. 20 (zberný dvor, kompostovisko), ako aj koridory pre komunikácie vyššieho významu (obchvat).

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Okrem toho sa výhľadovo uvažuje s pokračovaním zástavby za vysokotlakovým plynovodom. Výhľadová etapa nie je zaradená do bilancie záberov poľnohospodárskej pôdy.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti.

Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo	K.ú.	Funkčné	Výmera	Predpokladaná výmera PP				Iná
Lok.		využitie	lokality	spolu	Z toho			infor.
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO	
1	Kynceľová	bývanie	0,9496	0,9496	0771212/5. 0771412/7.	0,9396 0,0100	0,7054 0,0100	doter. ÚPD
2	Kynceľová	bývanie	0,8877	0,8877	0771412/7. 0771212/5.	0,1057 0,7820	0,1057 0,7820	doter. ÚPD
3	Kynceľová	bývanie	0,9167	0,9167	0771212/5.	0,9167	0,9167	doter. ÚPD
4	Kynceľová	bývanie	0,3426	0,3426	0771412/7. 0771212/5.	0,1983 0,1443	0,1983 0,1443	doter. ÚPD
5	Kynceľová	bývanie	0,4141	0,4141	0771212/5.	0,4141	0	doter. ÚPD
6	Kynceľová	bývanie	0,7342	0,7342	0771212/5. 0771412/7.	0,6796 0,0546	0	doter. ÚPD
7	Kynceľová	bývanie	0,6245	0,3568	0771212/5.	0,3568	0	doter. ÚPD
8	Kynceľová	bývanie	0,6215	0,6215	0771212/5. 0771412/7.	0,4152 0,2063	0	doter. ÚPD
9	Kynceľová	bývanie	1,3200	1,3200	0771412/7. 0771212/5.	0,8952 0,4248	0	doter. ÚPD
10	Kynceľová	bývanie	0,6794	0,6794	0771412/7. 0771212/5.	0,2160 0,4634	0	doter. ÚPD
11	Kynceľová	bývanie	2,1820	2,0994	0771212/5. 0771412/7.	1,5399 0,5595	0	doter. ÚPD
12	Kynceľová	bývanie	0,6711	0,6711	0771212/5. 0771412/7.	0,5753 0,0958		doter. ÚPD
13	Kynceľová	bývanie	1,7560	1,7060	0771212/5.	1,7060	0	doter. ÚPD

Číslo	K.ú.	Funkčné	Výmera	Predpokladaná výmera PP				Iná
Lok.		využitie	lokalita	spolu	Z toho			infor.
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO	
	ľová							
14	Kynceľová	bývanie	2,4879	2,4879	0771212/5. 0771412/5.	2,2406 0,2473	0	doter. ÚPD
15	Kynceľová	bývanie	0,4215	0,3858	0771212/5.	0,3858	0	doter. ÚPD
16	Kynceľová	OV (MŠ)	0,2955	0,2955	0771212/5.	0,2955	0	doter. ÚPD
17	Kynceľová	cintorín + parkovisko a MK	0,4313 0,2566	0,6879	0765242/6. 0771412/7.	0,5813 0,1066	0	doter. ÚPD
18	Kynceľová	rekreácia + prístup. MK	6,7720 0,1082	6,8802	0765242/6. 0771412/7. 0771212/5. 0771242/5.	4,1353 0,1368 2,7420 0,1397	0	doter. ÚPD
19	Kynceľová	výroba	0,4416	0,4149	0771212/5. 0771412/7.	0,3866 0,0283	0	doter. ÚPD
20	Kynceľová	zber.dv. komp.	0,0984	0,0984	0771212/5.	0,0984	0	doter. ÚPD
Obchvat	Kynceľová	cesta	0,9717	0,9717	0771412/7.	0,9717	0	
Priečna prepoj. cesta	Kynceľová	cesta	0,8253	0,8253	0771412/7. 0771212/5.		0	
Spolu				24,7467				

Vysvetlivky: doterajšia ÚPD – lokalita bola zahrnutá v doterajšej

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Kynceľová má vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Zásobovanie pitnou vodou je z Pohronského skupinového vodovodu (PSV) cez vodojemy Sásová, Nemce a Senica. Cez vodojem v Senici, ktorý má objem 100,0 m³, je zásobovaná Senica, časť Seliec a súčasná zástavba v obci Kynceľová.

V súčasnosti je na verejný vodovod napojených takmer 100% domácností. Prívodná a rozvodná sieť je vybudovaná z potrubí z rôznych materiálov (HDPE D 110, liatina D 100, D 80, PE D 63). Vodovodná sieť v obci je vetvená do uličnej siete so zokruhovaním niektorých úsekov. Rozvodné potrubie v obci je vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch. Na vodovodnú sieť sa napájajú vodovodné prípojky pre jednotlivé objekty.

Vodovod je v správe StVPS, a. s., závod 01 Banská Bystrica. Časť vodovodu je vo vlastníctve obce a v súkromnom vlastníctve (IBV Skalník).

Nakoľko kapacita vodojemu Senica (100 m³) nepostačuje pre uvažované rozšírenie zástavby v sídlach Senica, Selce a Kynceľová, potrebné je rozšírenie akumulácie kapacity vodojemu o ďalších 350 m³.

Zásobovanie navrhovaných obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Cieľom je zabezpečenie spoľahlivosti dodávok pitnej vody.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 30 054 m³ na 53 998 m³ v roku 2035 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	30 054	53 998
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	0,953	1,712
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	1,907	3,425
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	3,431	6,164

3. Suroviny

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov, prieskumné územia.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovínových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Riešeným územím sú vedené viaceré elektrické vedenia VVN 110 kV č. 7840, 7637, 7898, ktoré vychádzajú z neďalekej elektrickej stanice 110/22 kV, situovanej v k.ú. Banská Bystrica.

Obec Kynceľová je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami z vonkajšieho vedenia VN 22 kV č. 308 z elektrizačnej siete SSE, a. s. Kmeňové vedenie prebieha v záhradách pozdĺž Selčianskeho potoka. V riešenom území elektrické vedenie VN 22 kV napája 5 transformačných staníc 22/0,4 kV. Ďalšia jedna transformačná stanica je napájaná z elektrického vedenia 22 kV č. 307 z k.ú. Sásová.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce transformačné stanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta s výstavbou dvoch nových transformačných staníc

(označených v grafickej časti TS-A, TS-B). Navrhovaná transformačná stanica TS-A s výkonom 630 kVA bude slúžiť pre zásobovanie navrhovanej obytnej zástavby na západnom okraji obce (pre rozvojové plochy č. 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16). Rozvojové plochy č. 1, 2, 5, 6 pri Selčianskom potoku budú zásobované z kapacitnej rezervy existujúcej transformačnej stanice pri ceste III/2432. Túto stožiarovú transformačnú stanicu je vhodné prebudovať na objekt s vnútorným vyhotovením (kioskovú TS). Ďalšia navrhovaná transformačná stanica TS-B s výkonom 630 kVA bude slúžiť pre plánované centrum voľného času.

Výrobné územie a jeho navrhované rozšírenie bude elektrickou energiou zásobované z existujúcich transformačných staníc, ktorých výkon bude primerane upravený podľa aktuálnych potrieb výrobných a skladových prevádzok.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Spotreba elektrickej energie pre rozvojové plochy č. 15, 16, 18, 19 s iným funkčným využitím je stanovená odhadom podľa rozsahu navrhovaných rozvojových plôch, resp. podľa doterajšej ÚPD. V prípade rozvojových plôch č. 17 (cintorín) a 20 (zberný dvor, kompostovisko) sa predpokladá len nebilancovaná spotreba elektrickej energie. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 788 kW. Je bilancovaný v nasledujúcej tabuľke.

Energetická bilancia návrhu

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	10 b.j.	32
2	7 b.j.	22
3	6 b.j.	19
4	2 b.j.	6
5	6 b.j.	19
6	5 b.j.	16
7	6 b.j.	19
8	5 b.j.	16
9	9 b.j.	28
10	5 b.j.	16
11	15 b.j.	47
12	6 b.j.	19
13	11 b.j.	35
14	17 b.j.	54
15	3 b.j.	10
16	-	15
18	-	385
19	-	30
Spolu		788

Zemný plyn

Katastrálnym územím prechádzajú viaceré vysokotlakové plynovody - DN 150 PN 2,5 MPa a DN 300 PN 2,5 MPa, ako aj vysokotlakové prípojky pre RS Kynceľová DN 150 PN 2,5 MPa, pre RS Harmanec: DN 200 PN 2,5 MPa, pre RS Banská Bystrica - Tatranská: DN 150 PN 2,5 MPa, pre RS Hydinárne: DN 150, DN 100 PN 2,5 MPa.

Ako zdroj zásobovania zemným plynom obce Kynceľová slúži regulačná stanica RS 3000 v k.ú. Kynceľová. Od regulačnej stanice je vedený aj druhý výstup, pre zásobovanie obce Nemce zemným plynom. V riešenom území sa v súčasnosti nachádza strednotlaková plynovodná distribučná sieť z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách pre výstavbu rodinných domov a občianskeho vybavenia. Pre zabezpečenie ich zásobovania zemným plynom sa navrhuje vybudovanie strednotlakových plynovodov. Potrubia navrhovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne v komunikáciách, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Približné trasovanie navrhovaných plynovodov je znázornené v grafickej časti, vo „výkrese riešenia verejného technického vybavenia“. Podľa požiadaviek konkrétnych prevádzok je možné v prípade potreby zabezpečiť zásobovanie zemným plynom aj pre navrhované rekreačné územie a rozšírenie výrobného územia.

Spotreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 3. $HQ_{IBV} = 1,5 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Spotreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $284\,025 \text{ m}^3/\text{hod}$. Pre zariadenie občianskej vybavenosti bola stanovená odhadom podľa výmery rozvojovej plochy.

Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/rok)
1	10 b.j.	15	24250
2	7 b.j.	10,5	16975
3	6 b.j.	9	14550
4	2 b.j.	3	4850
5	6 b.j.	9	14550
6	5 b.j.	7,5	12125
7	6 b.j.	9	14550
8	5 b.j.	7,5	12125
9	9 b.j.	13,5	21825
10	5 b.j.	7,5	12125

11	15 b.j.	22,5	36375
12	6 b.j.	9	14550
13	11 b.j.	16,5	26675
14	17 b.j.	25,5	41225
15	3 b.j.	4,5	7275
16	-	6,2	10000
Spolu		175,7	284025

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Kynceľová výhodnú polohu v blízkosti dôležitých dopravných koridorov. Na nadradený systém cestnej dopravy, ktorý reprezentuje rýchlostná cesta R1, je priamo napojená prostredníctvom križovatky, vzdialenej cca 600 m od južného okraja k.ú. Kynceľová.

Riešeným územím prechádzajú cesty III. triedy III/2432 v trase Banská Bystrica (Sásová) - Kynceľová, III/2419 v trase Banská Bystrica - Nemce. V dotyku s k.ú. Kynceľová je vedená cesta III/2418 v trase Kynceľová - Selce.

Cesta III/2432 je v riešenom území upravená v kategórii C 7,5/60. Cesta III/2419 prechádza výlučne zastavaným územím obce Kynceľová, pričom nedosahuje ani minimálne šírkové parametre kategórie MZ 8,0/50.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Železnica územím neprechádza, najbližšia železničná stanica je v Banskej Bystrici. Železničná stanica je na križovatke tratí č. 118 Banská Bystrica - Martin-Vrútky a č. 116 Banská Bystrica – Brezno (Červená skala). Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači. Jeho ochranné pásma okrajovo zasahujú do riešeného územia.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Kynceľová predstavuje cesta III/2419 Banská Bystrica - Nemce. Zastavaným územím obce prechádza v dĺžke takmer 1,1 km. Z tejto komunikácie sa zväčša v kolmom smere odpájajú viaceré miestne komunikácie. Ide o kratšie úseky ciest funkčnej triedy C3; niektoré kratšie vedľajšie úseky majú charakter upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Nárokom na dopravnú obsluhu zastavaného územia vyhovujú, niektoré

miestne komunikácie však majú nevyhovujúce technické parametre – narušený povrchový kryt alebo nevhodné šírkové usporiadanie. Miestna komunikácia zabezpečuje aj prepojenie ciest III/2419 a III/2432 v zastavanom území obce.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa dobudujú, resp. upravujú v kategóriách MOK 6,5/30, prípadne MOK 6(7)/30. To predpokladá rekonštrukciu a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych komunikácií. Ostatné komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Podľa územného plánu mesta Banská Bystrica sa západne od obce Kynceľová navrhuje nová zberná okružná komunikácia kategórie MZ 9/40. Bude dopravne napojená z cesty III/2432, ktorú bude križovať. Na krátkom úseku je vedená na hranici katastrálnych území Banská Bystrica a Kynceľová. V tomto mieste sa má na túto komunikáciu napojiť navrhovaná miestna komunikácia funkčnej triedy C1, resp. B3. Táto komunikácia nebude obostavaná, ale bude plniť funkciu severného obchvatu obce Kynceľová, pričom bude prevádzať cieľovú dopravu do obce Nemce mimo zastavaného územia obce Kynceľová. Z tohto dôvodu je potrebné túto navrhovanú komunikáciu dimenzovať v kategórii MZ 8,5(8,0)/50, t.j. v rovnakej kategórii ako cesty III. triedy.

Funkciu hlavnej obslužnej komunikácie pre navrhovanú zástavbu na západnom okraji obce bude plniť navrhovaná miestna komunikácia funkčnej triedy C2, kategórie MO 7,5/40. Bude prepájať cestu III/2432 a navrhovaný severný obchvat obce. Na túto komunikáciu sa v kolmom smere napoja komunikácie funkčnej triedy C3 a D1. Ide o predĺženie existujúcich komunikácií, napojených z cesty III/2419. Rozvojové plochy pri Selčianskom potoku budú dopravne obsluhované navrhovanými upokojenými komunikáciami funkčnej triedy D1. Za účelom predchádzania nekonceptného rozvoja by sa v obytnom území nemali budovať komunikácie a zjazdové chodníky v iných ako navrhovaných polohách.

Prístup do plánovaného centra voľného času sa navrhuje v dvoch bodoch prostredníctvom kratších úsekov navrhovaných obslužných komunikácií funkčnej triedy C3, ktoré budú napojené na cestu III/2432.

Miestne komunikácie funkčnej triedy C3 budú vybudované v kategórii MO 6,5/30. Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102.

Navrhované miestne komunikácie je potrebné vybudovať ako spevnené s liatym živičným alebo betónovým povrchom. Komunikácie sú riešené prioritne ako dopravné okruhy, s preferenciou priebežných komunikácií. Na ukončení navrhovaných i existujúcich slepých komunikácií s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, je potrebné vybudovať obratiská. Na západnom okraji je tiež naznačené výhľadové pokračovanie a zokruhovanie komunikácií, v súvislosti s vymedzením výhľadovej rezervy pre výstavbu rodinných domov za vysokotlakovým plynovodom.

Celková dĺžka navrhovaných komunikácií (bez započítania výhľadu) je 3 514 m.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky pre chodcov sú vybudované pozdĺž prieťahov ciest III. triedy zastavaným územím obce. Pozdĺž cesty III/2419 však na viacerých úsekoch v stiesnených pomeroch chodníky absentujú. Chodníky sú vybudované aj pozdĺž dvoch miestnych komunikácií. Prepojenie chodníkom s lávkou je realizované do m.č. Senica.

Navrhované je dobudovanie chodníkov pozdĺž cesty III/2419 v celom zastavanom území obce, podľa priestorových možností. Chodník by sa mal dobudovať aj pri ceste III/2432 až po cintorín a výhľadovo by sa prepojil s existujúcim chodníkom v k.ú. Banská Bystrica (ako integrovaný chodník pre chodcov a cyklistov).

V navrhovaných rozvojových plochách sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C2 a C3.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Cyklotrasa Senica - Nemce - Selčiansky diel - Selce je vyznačená cyklistickým značením na cestách III. triedy.

V súlade s územným plánom mesta Banská Bystrica sa navrhuje prepojenie obce Kynceľová s krajským mestom cyklotrasou pozdĺž cesty III/2432. Bude slúžiť pre dochádzku za prácou, občianskou vybavenosťou, ale i pre rozvoj cykloturistiky. Umožní tiež prístup do navrhovaného rekreačného územia, ktoré bude využívané predovšetkým obyvateľmi Banskej Bystrice. Vzhľadom na rastúcu intenzitu dopravy na ceste III/2432 je cyklotrasu potrebné vybudovať ako samostatný cyklistický chodník.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú len v provizórnej podobe v centre obce. Riadne parkoviská chýbajú pri cintoríne a obecnom úrade. Vyhradené plochy statickej dopravy sú súčasťou výrobných areálov. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na teréne. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2.

Parkoviská bude ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti. Najväčšie plochy statickej dopravy sa plánujú pre navrhované centrum voľného času. Budú slúžiť aj pre prilahlý cintorín. Ich predbežne plánovaná kapacita je 105 stojísk, pričom je rozdelená do dvoch parkovísk.

V samotnej obci sa nachádzajú dve zastávky na ceste III/2419. Pokrytie obytného územia a jeho navrhovaného rozšírenia zastávkami hromadnej dopravy je dostatočné. Z dôvodu návrhu centra voľného času sa tu počíta so zriadením novej autobusovej zastávky pri ceste III/2432.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov a remeselné prevádzky, pričom v centrálnej zóne obce sú akékoľvek výrobné prevádzky zakázané. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci je vybudovaná gravitačná splašková kanalizácia, z rúr PVC-U DN 300. Splaškové vody sú odvádzané na čistenie do čistiarne odpadových vôd v Banskej Bystrici. Podiel odkanalizovaných stavieb je viac ako 96%. Kanalizácia je v správe StVPS, a. s., závod 01 Banská Bystrica.

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi, ako aj dažďovou kanalizáciou. Verejná dažďová kanalizácia je vybudovaná z betónových rúr DN 300, novší úsek z PVC rúr DN 250.

Navrhuje sa rozšírenie existujúcej splaškovej kanalizácie v navrhovaných obytných uliciach. S odvádzaním splaškových vôd sa počíta aj z rekreačného územia - rozvojovej plochy č. 18. Navrhované gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. V prípade rozvojovej plochy č. 6 bude potrebné prečerpávanie splaškových vôd do vyššie položenej stoky prostredníctvom čerpacej stanice s výtlačným potrubím. Splaškové vody budú naďalej čistené v čistiarni odpadových vôd v Banskej Bystrici.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2035) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 53 998 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m^3/r)	53 998
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,712
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ max}$ (l/s)	3,425
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ min}$ (l/s)	6,164

3. Odpady

Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. V obci je zavedený triedený zber druhotných surovín. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci.

Pre zberný dvor a kompostovisko sa navrhuje rozvojovú plochu č. 20. V navrhovaných uliciach je potrebné vytvoriť stojiská pre zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Nakladanie s odpadmi na území obce musí byť v súlade s § 81 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ďalej sa v oblasti odpadového hospodárstva navrhuje:

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- vytvoriť na každom pozemku rodinného domu miesto pre nádobu na zber komunálneho odpadu
- biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a domácností zhodnocovať kompostovaním na vlastnom pozemku
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie nelegálnych skládok a smetísk

ŠGÚ DŠ neeviduje v riešenom území skládky odpadov ani environmentálne záťaže.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Navrhované riešenie počíta s opatreniami na zníženie záťaže hlukom a vibráciami z cestnej dopravy. S novou obytnou výstavbou pri cestách III. triedy sa v návrhu nepočíta (rozvojové plochy č. 7 a 8 budú zastavované od navrhovanej miestnej komunikácie, nie od cesty III/2432). Na ochranu existujúcej zástavby pred nadmerným

hlukom je potrebné realizovať protihlukové opatrenia (steny) pri ceste III/2432, až po križovatku s cestou III/2419.

Navrhovaný severný obchvat obce a navrhovaná priečna prepojovacia komunikácia odvedú tranzitnú dopravu mimo zastavaného územia obce, čím sa zníži zaťaženie existujúceho obytného územia hlukom a ďalšími negatívnymi vplyvmi dopravy.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – takmer celé riešené územie, vrátane celého zastavaného územia, spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom. Nízke radónové riziko je len na južnom okraji katastrálneho územia. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje ako podmienku „pred výstavbou obytných budov v území so stredným a zvýšeným radónovým rizikom realizovať stavebné opatrenia na jeho elimináciu na prípustnú hodnotu podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z.“

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 7° MSK-64. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Kynceľová relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Kynceľová sa nachádza v Banskobystrickom kraji, v okrese Banská Bystrica. Kynceľová sa rozprestiera v kotline pod Nízkymi Tatrami, na pravom brehu Selčianskeho potoka. Územie obce susedí s mestom Banská Bystrica (katastrálne územia Sásová, Banská Bystrica, Senica), s obcami Nemce a Selce. Riešené územie teda hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- na západe s k.ú. Sásová
- na juhozápade s k.ú. Banská Bystrica
- na juhu a východe s k.ú. Senica
- na severe s k.ú. Selce a s k.ú. Nemce

Katastrálne hranice na severe a východe tvoria vodné toky Selčiansky potok a Nemčiansky potok. Selčiansky potok súčasne oddeľuje zástavbu obcí Kynceľová a Selce. Inde prebiehajú katastrálne hranice poľnohospodárskou pôdou bez nápadných ohraničujúcich prvkov.

Katastrálne územie obce Kynceľová má výmeru 116,8 ha. Hustota osídlenia dosahuje 320 obyvateľov na km², čo je výrazne nad úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Riešené územie z hľadiska geomorfologického členenia patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie, celku Zvolenská kotlina a podcelku Bystrické podolie.

Reliéf je pahorkatinný, s rozpätím nadmorskej výšky od 370 do 450 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje na hranici s k.ú. Nemce pri Nemčianskom potoku, najvyššiu pod vrcholom Bánoša. Stred obce je vo výške 380 m n.m.

Výplň Zvolenskej kotliny tvoria bazálne zlepenice, tufitické íly a okruhliaky kryštalickej druhornatých a paleogénnych hornín, ako aj pliocénna štrková formácia. Vyskytujú sa tu početné zlomové poruchy. Vývin povrchu Zvolenskej kotliny podmienili tektonické

pohyby, vplyvom ktorých vzniklo intenzívne rozčlenenie vyššie položeného dna kotliny pomerne hustou sieťou dolín na nepravidelne usporiadané chrbty. Rozčlenené sú najmä pliocénne uloženiny (štrky, piesky, íly, tufity a iné) a čiastočne aj staršie jazerné a riečne sedimenty. Lokalitu Bánoš tvorí komplex zosuvných más - povrchovú vrstvu rôznej mocnosti o priemernej hĺbke 4,5 m tvoria deluviálne íly až ílovité hliny. Sú prevažne svetlohnedej, inde sivej až sivozelenej farby. Miestami pravdepodobne vplyvom pôsobenia podzemnej vody majú rozvetralé ílovce charakter silno piesčitého ílu bez náznaku pôvodnej vrstevnatosti. Zároveň v zosuvnej mase bolo možné rozpoznať navetralé neogénne ílovce charakteru silne piesčitého ílu sivej až sivohnedej farby. Často tu boli pozorované náznaky pôvodnej vrstevnatosti a hrdzavé záteky po presakovaní podzemnej vody. V niektorých prieskumných dielach boli zistené vrstvy ílovitého štrku o mocnosti 1-2 m v rôznych hĺbkach. Prevažne sa valúny štrku nedotýkajú a majú približne rovnakú veľkosť 7-10 cm. Komplexom terciálnych ílovcov - pod telesom zosuvu boli zistené pôvodné terciálne sedimenty, skladajúce sa zo striedania tenkých vrstvičiek ílovcov 2-3 cm oddelených jemnými vrstvičkami piesku 1-2 mm.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia sa riešené územie nachádza na rozhraní teplej oblasti a mierne teplej oblasti, okrskov T7 (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou) a M7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový).

Údolie Hrona až po južný okraj obce tvorí okrsok teplý, mierne vlhký s chladnou zimou. Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25°C a vyššou je viac ako 50. Vlahovú bilanciu pôdy za vegetačné obdobie charakterizuje index zavlaženia 0 - 60, čo vyjadruje oblasť mierne vlhkú. S pribúdajúcou nadmorskou výškou smerom severným sa už prejavuje mierne teplá oblasť podhoria charakteristická počtom teplých dní pod 50 s priemernou teplotou v júli nad 16°C a vyšším indexom zavlaženia.

Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Víglaš-Pstruša

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
7,7	-4,2	-1,6	2,7	8,2	12,8	16,3	17,7	17,0	13,1	8,0	3,4	-1,4

Zdroj: SHMÚ

Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Víglaš-Pstruša

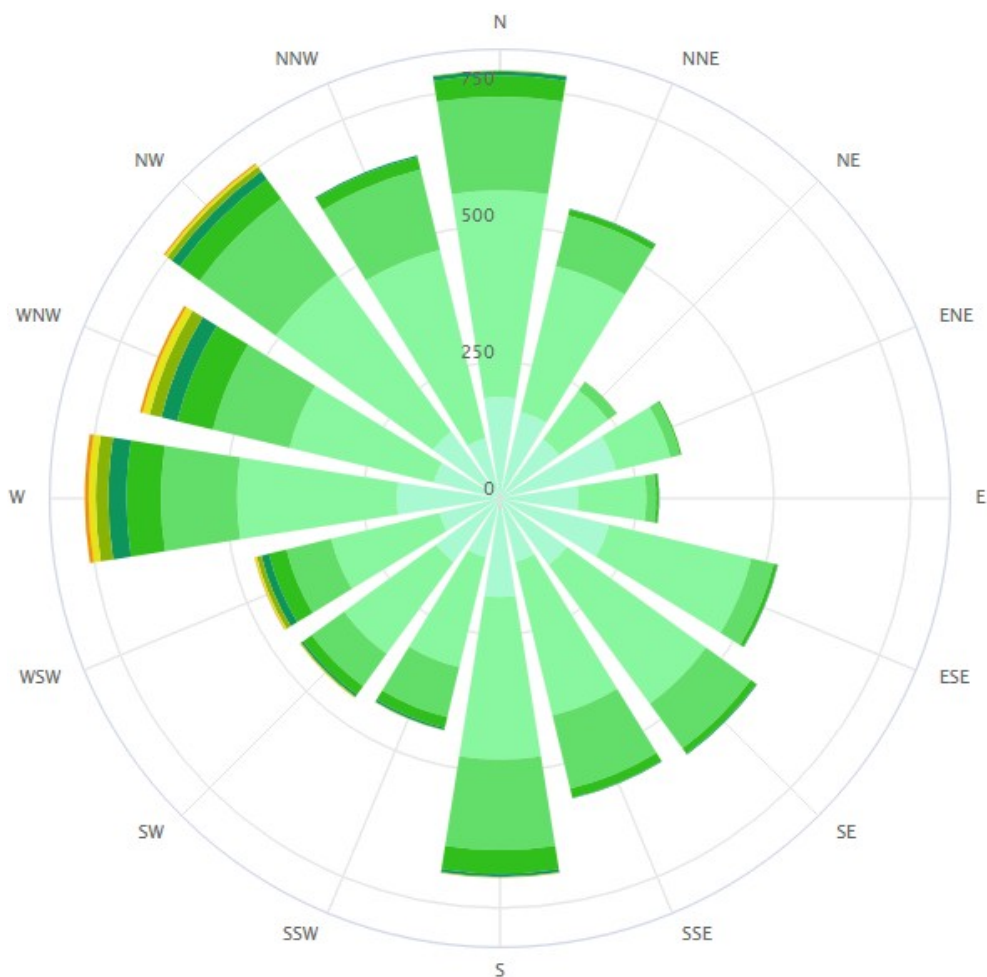
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
609	34	35	34	43	56	80	74	60	48	44	53	47

Zdroj: SHMÚ

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného

zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami riešené územie spadá do kategórie mierne inverzných polôh.

Obr.: Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Obec je plynofikovaná, znečistenie z lokálnych kúrenísk je preto minimálne. V obci sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Takéto zdroje sa však nachádzajú v blízkosti obce, v banskobystrickej aglomerácii, ktorej súčasťou je aj obec Kynceľová. Okrem stacionárnych zdrojov sa ako líniový zdroj znečisťovania ovzdušia uplatňuje automobilová doprava na neďalekej rýchlostnej ceste R1.

V súvislosti s navrhovaným riešením sa vznik nových zdrojov znečisťovania ovzdušia nepredpokladá.

Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Banská Bystrica podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2014	28,643	85,347	269,235	111,069	65,020
2015	32,682	87,225	271,146	112,005	74,374
2016	30,336	86,362	260,962	121,296	71,413
2017	24,417	181,101	364,571	129,215	79,633
2018	23,929	172,442	350,098	125,463	57,883

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Územie obce hydrograficky patrí do vrchovinnó–nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo–snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci; v septembri býva hladina miestnych vodných tokov najnižšia.

Z hydrologického hľadiska spadá riešené územie do povodia rieky Hron. Hranice riešeného územia tvoria vodné toky Selčiansky potok a Nemčiansky potok.

Selčiansky potok (ČHP 4-23-02, č. toku 139) je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky podľa vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska (Šuba 1988) patrí riešené územie do hydrogeologického rajónu MG 077 Mezozoikum a paleozoikum Starohorských vrchov a severnej časti Zvolenskej kotliny.

Zásoby podzemnej vody v riešenom území sú nevýznamné. Viazu sa na svahové poruchy.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita vody v Selčianskom potoku a Nemčianskom potoku nie je monitorovaná. K miernemu znečisteniu prispievajú odpadové splaškové vody z domácností. Tieto faktory sa podieľajú aj na potenciálnom znečistení podzemných vôd. Podzemné vody sa zaraďujú do 2. triedy kvality (www.beiss.sk)

5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných pomerov

Z hľadiska pôdných typov je územie obce homogénne. Na podklade svahových hĺn sa vyvinuli kambizeme (hnedé lesné pôdy). Ich vznik bol podmienený permacídnym vodným

režimom, typickým pre oblasti s dostatkom vody zo zrážok a nižšími teplotami obmedzujúcimi výpar. Vznikli na miestach s listnatými lesmi.

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 65 - kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 71 - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 83 - kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy v danom katastrálnom území sú zaradené podľa BPEJ do 5. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. Ostatné pôdy spadajú do 6., 7., 8. a 9. skupiny kvality. Najkvalitnejšiu pôdu podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0771212.

Na časti poľnohospodárskej pôdy sú vybudované hydromelioračné zariadenia typu odvodnení.

Vodná erózia mierne postihuje strmšie svahy so sklonom 7-12°, využívané ako poľnohospodárska pôda, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Priaznivé podmienky na erozívnu činnosť vody sú vytvorené dlhými svahmi. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou a hĺbkovou korytovou eróziou.

V riešenom území sú evidované početné zosuvy. Svahové poruchy sa vytvárajú vplyvom zvýšených zrážok. Východné svahy Bánoša sú postihnuté svahovými deformáciami, ktorých akumulácie siahajú až do alúvia Selčianskeho potoka resp. do údolia jeho pravostranného prítoku. Najvyššie odlučné hrany siahajú takmer až po samotnú kótu Bánoš 460 m n.m. Vývoj svahových deformácií nebol jednorazový proces, ale prebiehal opakovane s nadväznosťou na aktuálnu eróznú bázu tokov. Preto na svahu sú pozorované viaceré generácie zosuvov, ktoré vykazujú rôzny stupeň aktivity. Najstaršie sú zosuvy stabilizované, ktoré vznikli za vhodných podmienok už v najmladšom pleistocéne. Povrch stabilizovaných zosuvov je značne plochý, bez výraznejších znakov zosuvného mikoreliéfu. Ich odlučná oblasť, akumulácia ako aj bočné ohraničenie sú v súčasnosti nevýrazné. Najväčšiu plochu tvoria zosuvy potenciálne. U nich je dobre zreteľná zosuvná morfológia. Najvýraznejšie svahové deformácie je možné pozorovať v trase komunikácie, v smere Kynceľová - Rudlová - Sásová. Z hľadiska tvaru najrozšírenejšími na hodnotených svahoch sú zosuvy plošného tvaru. Druhým častým typom zosuvov sú zosuvy prúdového tvaru. Prúdové zosuvy sa javia mladšie a aktívnejšie ako zosuvy plošné. Potrebné je realizovať opatrenia na sanáciu zosuvov a prevenciu vzniku a aktivácie svahových porúch.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná.

6. Fauna, flóra

Vegetácia

Z hľadiska fyto geografického členenia riešené územie patrí do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*), okresu Slovenské stredohorie.

Lesná vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. Riešenému územiu podľa Atlasu krajiny (2002) prísluší ako jednotka potenciálnej prirodzenej vegetácie karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*). Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesy boli úplne nahradené poľnohospodárskou pôdou. Lesné pozemky sa v riešenom území nenachádzajú.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí a poľných ciest, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Líniový doprovod vodným tokom vytvárajú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha (*Padus avium*). Stromoradia pozdĺž poľných ciest v nižších polohách tvoria čerešňa vtáčia (*Prunus avium*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), vrba popolavá (*Salix cinerea*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), miestami sa vyskytuje aj brest horský (*Ulmus glabra*) a jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V rámci krovinnej etáže sa často vyskytujú svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), ruža šíповá (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), čremcha strapcovitá (*Padus racemosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*).

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci trvalých trávnych porastov.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky a pasienky. V riešenom území predstavujú dominantné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vytvárajú rozsiahle plochy, členené nelesnou drevinovou vegetáciou.

Trvalé trávne porasty majú výmeru 52,1 ha, t.j. 44,6 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda

Orná pôda má len minoritný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Agrocenózy na ornej pôde vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Kolektivizáciou boli pôvodne menšie pásové políčka zlúčené do väčších celkov.

Orná pôda má výmeru 34,1 ha, t.j. 29,2 % z celkovej výmery riešeného územia.

Sídlná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Nenachádzajú sa tu plochy verejnej zelene - okrem menšej plochy pri obecnom úrade s výsadbou líp, smrekov, jedle a tuje. Záhrady majú celkovú výmeru 8 ha, čo predstavuje 6,9% z celkovej výmery katastrálneho územia.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie Kynceľová

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	340939
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	80405
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	521008
lesné pozemky	0
vodné plochy	12332
zastavané plochy a nádvoria	182795
ostatné plochy	30380
spolu – k.ú.	1167859

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk (2020)

Živočíšstvo

Podľa zoogeografického členenia (Čepelák, 1980) patrí riešené územie do živočíšneho regiónu Západné Karpaty, južného okrsku. Podľa terestrického biocyklu leží dotknuté územie v provincii listnatých lesov – podkarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti (Miklós, Hrnčiarová et al. 2002).

V riešenom území sa nachádzajú živočíchy viazané na lúky, pasienky, polia, sídelné prostredie.

Zoocenózy lúk a pasienkov - z typických obyvateľov lúčnych biotopov sa z obojživelníkov vyskytujú ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), bežne sa vyskytujú tri druhy skokanov - skokan zelený (*Pelophylax esculentus*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan šťihly (*Rana dalmatina*), pomerne hojná je salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*) a mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), z plazov jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*), užovka stromová (*Elaphe longissima*), z vtákov v prostredí lúk loví orol krikľavý (*Aquila pomarina*), žije tu jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), cibík chocholatý (*Vanellus vanellus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka žltá (*Emberiza citrinella*), strnádka lúčna (*Emberiza calandra*), Z cicavcov sa vyskytuje jež obyčajný (*Erinaceus europaeus*), bieložúbka bielobruchá (*Crocidura leucodon*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), myška drobná (*Micromys minutus*), syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), lasica obyčajná (*Mustella nivalis*), jazvec obyčajný (*Meles meles*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Technické a administratívne stavby sú prvkom v prostredí, ktoré viažu na seba synantropné druhy živočíchov – vrabca domového (*Passer domesticus*), žltochvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), belorítky domovej (*Delichon urbica*). Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), jež obyčajný východoeurópsky (*Erinaceus europaeus*).

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

Pôvodná štruktúra pasienkov, polí a drevinovej vegetácie so sieťou poľných ciest bola v nedávnej minulosti porušená kolektivizáciou a sceľovaním pozemkov do veľkoplošných pôdnych celkov. Krajina je až na sprievodnú vegetáciu tokov zbavená pôvodného

vegetačného krytu a človekom je dlhodobo obhospodarovaná a pretváraná, čím stratila svoju prirodzenú mozaikovitosť.

V krajinnej štruktúre prevažujú horizontálne prvky (pasienky, polia, líniové stavby dopravy a elektrických sietí). Terén mierne stúpa od vodných tokov a formuje nevýrazné chrbty. Krajina sa javí pre pozorovateľa ako otvorená. Výrazná je najmä silueta Nízkych Tatier, keďže obec leží na styku pahorkatiny a predhoria Nízkych Tatier.

Prevládajúcim krajinným prvkom v okolí obce je poľnohospodárska pôda s minimálnym zastúpením vyššej drevinovej vegetácie. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka.

Pozitívnymi prvkami scenérie krajiny sú vodné toky so sprievodnou vegetáciou. Z hľadiska interpretácie vnímania krajiny podľa prítomnosti jednotlivých krajinných prvkov súčasnej krajinnej štruktúry možno väčšinu územia zaradiť do kategórie neutrálne pôsobiacich prvkov (pôda bez vegetácie, vidiecka zástavba). Rušivo pôsobiace prvky reprezentujú najmä početné koridory elektrických vedení VN a VVN, ktoré križujú riešené územie. Do istej miery sú nimi aj výrobné areály. Z vyššie položených častí katastrálneho územia je vnímateľná silueta mesta Banská Bystrica, hlavne jej miestna časť Sásová so sídliskovou zástavbou.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Katastrálne územie obce Kynceľová sa v rámci okresu Banská Bystrica vyznačuje podpriemernou ekologickou stabilitou. Väčšina riešeného územia tvorí priestor stredne stabilný (54,2%) a ekologicky nestabilný (44,7%). Len 1,1% pripadá na priestor ekologicky stabilný (www.beiss.sk).

Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- vodné toky vrátane brehových porastov a sprievodnej drevinovej a krovinovej vegetácie
- rozsiahlejšie záhrady pri Selčianskom potoku
- menšie remízky a ostrovčeky zelene (nelesnej drevinovej vegetácie) na poľnohospodárskej pôde
- sprievodná vegetácia ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde (stromoradia, aleje pozdĺž poľných ciest, na hraniciach pôdnych celkov a pod.)
- lúky a pasienky na svahovitom teréne, so zachovanými biotopmi

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy.

V relatívnej blízkosti sa nachádza Národný park Nízke Tatry. Hranica s k.ú. Senica predstavuje súčasne hranicu ochranného pásma národného parku. Do riešeného územia teda ochranné pásmo nezasahuje.

Žiadne nové územia sa nenavrhujú na vyhlásenie za chránené územia ani z územného plánu regiónu nevyplývajú pre riešené územie žiadne nové návrhy ochrany prírody a krajiny.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane RÚSES okresu Banská Bystrica (1994). Aktualizáciu prvkov regionálneho ÚSES okresu Banská Bystrica vypracovala SAŽP – Centrum environmentálnej výchovy a propagácie Banská Bystrica (2006). Podľa tohto dokumentu do riešeného územia nezasahujú žiadne biocentrá ani biokoridory.

Početné socioekonomické limity koncentrujúce sa v riešenom území neumožňujú vytvorenie nových biocentier. Rozsahom veľmi malé katastrálne územie má byť stavebne využité z dvoch tretín a zvyšnú časť križujú koridory inžinierskych sietí - vysokotlakových plynovodov a elektrických vedení. Funkcie v územnom systéme ekologickej stability v obmedzenom rozsahu môžu plniť len existujúce vodné toky so sprievodnou vegetáciou. Tieto sú definované ako biokoridory miestneho významu MBk Selčiansky potok a MBk Nemčiansky potok. Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m.

Biokoridory zabezpečia pripojenie na kostru územného systému ekologickej stability, ktorú v okolí reprezentujú viaceré prvky (napr. regionálne biocentrum RBc 1/7 Príboj - Mackov bok).

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmieť negatívne pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru, pričom viaceré priamo nadväzujú na biokoridory MBk Selčiansky potok a MBk Nemčiansky potok:

- rozsiahlejšie záhrady pri Selčianskom potoku
- menšie remízky a ostrovčeky zelene (nelesnej drevinovej vegetácie) na poľnohospodárskej pôde
- sprievodná vegetácia ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde (stromoradia, aleje pozdĺž poľných ciest, na hraniciach pôdných celkov a pod.)

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia.

Obec Kynceľová v 19. storočí patrila medzi veľmi malé obce. V dlhodobom časovom úseku sa počet obyvateľov obce postupne zvyšuje. Obdobím populačnej stagnácie bola len 1. polovica 20. storočia. K najvýraznejšiemu rastu dochádza až po osamostatnení sa od Banskej Bystrice, keď sa v obci začala nová výstavba rodinných domov vo väčšom rozsahu. Po roku 2000 počet obyvateľov obce dosahuje historické maximum okolo hranice 400 obyvateľov. V poslednej dekáde však počet obyvateľov stagnuje.

V sledovanom 10-ročnom období rokov 2010 – 2019 bola v zásade vyrovnaná migračná bilancia aj bilancia prirodzeného pohybu. Do obce sa prisťahovalo 86 obyvateľov, odsťahovalo sa 94 obyvateľov. V rovnakom období sa narodilo 28 obyvateľov a zomrelo 31 obyvateľov. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1869	114
1880	113
1890	137
1900	148
1910	160
1921	164
1930	167
1940	143
1948	119
1961	144
1970	203
1980	235
1991	258
2001	334
2011	386

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov z roku 2011 dosahuje za celú obec hodnotu 98. Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty výraznejšie nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o stagnujúci typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. V roku 2011 predstavoval jeho podiel až 73,3%. Znamená to, že humánný potenciál ekonomického rozvoja v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	386
z toho muži	198
z toho ženy	188
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	51
Počet obyvateľov v produktívnom veku	283
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (65+)	52

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2010	3	1	12	14	396
2011	3	7	9	5	385
2012	3	4	11	9	386
2013	2	2	6	12	380
2014	4	6	13	15	376
2015	1	4	5	11	367
2016	4	1	4	8	366
2017	2	3	7	5	367
2018	4	1	8	7	371
2019	2	2	11	8	374
Spolu	28	31	86	94	

Zdroj: ŠÚSR

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Kynceľová spĺňa. Preto v nasledujúcich 15 - 20 rokoch prognózujeme rast počtu obyvateľov na viac ako 630 obyvateľov. Na tento predpokladaný cieľový stav je dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne. K slovenskej národnosti sa hlási 98,9 % obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	iná	nezistená
	367	7	12

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska štruktúry náboženského vyznania je zloženie obyvateľstva heterogénne. Obyvateľstvo je fragmentované na tri približne rovnako veľké skupiny – obyvateľov hlásiacich sa k rímskokatolíckej cirkvi, evanjelickej cirkvi a.v. a obzvlášť významný je podiel obyvateľov bez vyznania alebo s nezisteným vyznaním. V súčasnosti majú najväčšie zastúpenie obyvatelia hlásiaci sa k rímskokatolíckej cirkvi (33,7%).

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	130	105	25	100	26

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti priemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 49%.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 125 obyvateľov, v sekundárnom sektore (priemysel) pracovalo 44 obyvateľov a len 9 v primárnom sektore (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo). V posledných dekádach výrazne rastie podiel terciárneho sektora na zamestnanosti, na úkor primárneho a sekundárneho sektora.

V obci nie niekoľko podnikateľských subjektov s počtom zamestnancov v prevádzke od 10 do 50 zamestnancov (ENVIGEO, a.s., Becker Slovakia s.r.o., LB – DREVEX s.r.o., POLLUX-PLUS, s.r.o.). Spolu je v obci vytvorených asi 150 pracovných miest.

Za ekonomickými aktivitami mimo obec odchádzalo 156 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívnych v roku 2011 predstavovalo 82,5%. Cieľovým miestom odchádzky je Banská Bystrica.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	189
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	49
pracujúci (okrem dôchodcov)	154
pracujúci dôchodcovia	8
osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	7
nezamestnaní	24
študenti	42
osoby v domácnosti	2
dôchodcovia	81
príjemcovia kapitál. príjmov	0
iná a nezistená	12
deti do 16 rokov	56

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Vďaka výhodnej dostupnosti občianskeho vybavenia v bezprostrednej blízkosti - v Banskej Bystrici, je väčšina zariadení dobre prístupná napriek ich absencii v samotnej obci.

Občianska vybavenosť je v obci Kynceľová vybudovaná v minimálnom rozsahu niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Je tu obecný úrad, kultúrno-spoločenské centrum, cintorín, obchod s potravinami. Odporúčame uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu budovy obecného úradu. Zastúpená je aj špecifická kategória podnikateľských aktivít nevýrobného charakteru. CBS spol. s.r.o., sa zaoberá vydavateľskou činnosťou (so špecializáciou na mapové produkty) a prevádzkuje tu múzeum máp. Je tu tiež pneuservis s autoservisom.

Výrobné prevádzky sa sústreďujú vo viacerých areáloch prevažne na južnom okraji obce. Ide o nasledovné spoločnosti (s uvedením hlavného predmetu podnikania):

- Becker Slovakia s.r.o., - výroba elektrických pohonov pre žalúzie, markízy, rolety a priemyselné brány

- LB – DREVEX s.r.o. - porez guľatiny
- ESTE, spol s.r.o.- výroba rôznych druhov špeciálneho náradia.
- ENVIGEO, a.s. - široký záber činností v oblasti životného prostredia, geológie, nerastných surovín, vrtných a stavebných prác.
- POLLUX-PLUS, s.r.o. - výroba atypických zámočníckych výrobkov (osádzanie, výstavba oplození, dodávka montáž automatických brán, závor, dodávka a montáž pohonov brán, dodávka a montáž pohyblivých bezpečnostných mreží)

Riešené územie nepatrí podľa Regionalizácie cestovného ruchu SR medzi významné rekreačné oblasti. Materiálno-technická základňa cestovného ruchu nie je v súčasnosti vybudovaná. Nie sú tu žiadne ubytovacie ani rekreačné zariadenia. Obec Kynceľová je súčasťou Banskobystrického geoparku.

Vzhľadom k bezprostrednej blízkosti mesta Banská Bystrica je tu však trhový priestor pre športovo-rekreačné aktivity a zariadenia, ktoré sú vo východnej časti mesta nedostatočne zastúpené.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Na území obce Kynceľová sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF). Nachádzajú sa však architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami - zvonica, budova obecného úradu a gazdovský dom z 19. storočia. Tieto objekty je potrebné zachovať a chrániť.

V zástavbe obce sa zachovali fragmenty pôvodnej zástavby vo forme jednopodlažných domov so sedlovými strechami, pozdĺžne orientovanými do hĺbky parcely. Pri obnove, dostavbe a novej výstavbe je potrebné zachovať objekty z pôvodnej zástavby, rešpektovať jej tvaroslovné prvky a mierku pôvodnej štruktúry zástavby.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridoru Selčianskeho potoka obmedzuje kontakt so zastavaným územím obcí.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy, povrchových a podzemných vôd v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, najmä pri veľkoblokovom systéme hospodárenia na ornej pôde, používaní poľných hnojísk. Problémom ohrozenia pôdy ako prírodného zdroja je vodná erózia.
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – kompaktné plochy poľnohospodárskej pôdy s nulovým zastúpením lesných porastov sú príčinou nízkeho stupňa ekologickej stability riešeného územia.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je riziko vzniku devastovaných plôch v zastavanom území alebo v jeho bezprostrednom okolí. Problémom je aj spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Kynceľová nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, ako aj doplnenia siete miestnych komunikácií. Navrhovaný severný obchvat obce a navrhovaná priečna prepojujacia komunikácia odvedú tranzitnú dopravu mimo zastavaného územia obce, čím sa zníži zaťaženie existujúceho obytného územia hlukom a ďalšími negatívnymi vplyvmi dopravy. Na ochranu existujúcej zástavby pred nadmerným hlukom sa navrhujú protihlukové opatrenia (steny) pri ceste III/2432, až po križovatku s cestou III/2419. Ide o opatrenie s jednoznačne pozitívnym vplyvom na zdravie obyvateľstva.

Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky. Počíta sa s dobudovaním chodníkov pozdĺž cesty III/2419 v celom zastavanom území obce, podľa priestorových možností. Chodník by sa mal dobudovať aj pri ceste III/2432 až po cintorín a výhľadovo by sa prepojil s existujúcim chodníkom v k.ú. Banská Bystrica - ako integrovaný chodník pre chodcov a cyklistov. Cyklotrasa bude slúžiť pre dochádzku za prácou, občianskou vybavenosťou, ale i pre rozvoj cykloturistiky.

Kvalitu bývania v navrhovaných obytných uliciach a rozvojových plochách zabezpečí zámer ich napojenia na inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Plochy pre výstavbu vymedzené v návrhu územného plánu obce majú celkovú kapacitu 132 bytových jednotiek. V návrhovom období do roku 2035 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 637. Počíta sa súčasne s výrazným znížením obľožnosti

bytového fondu z vysoko nadpriemernej úrovne 3,45 na 2,6 obyvateľa na byt. V doterajšej ÚPD (nulový variant) sa počítalo s podstatne vyšším prírastkom počtu obyvateľov a počet obyvateľov mal presiahnuť 1000. Tento rozdiel je pri rovnakej výmere plôch pre obytné funkcie spôsobený skutočnosťou, že v doterajšej ÚPD nebol pri výpočtoch zohľadnený trend znižovania obložnosti bytov; ďalším faktorom sú regulatívy intenzity využitia v hodnotenej ÚPD, ktoré umožňujú len nižšiu intenzitu využitia (stanovením minimálnej výmery stavebného pozemku, vylúčením skupinových foriem zástavby).

V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Medzi pozitívne ekonomické dôsledky na obyvateľstvo možno zaradiť predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v obci, vyplývajúci z návrhov nového centre voľného času, ako aj rozširovania výrobného areálu a kapacít občianskeho vybavenia. Presný počet nových pracovných miest nie je možné vyčíslieť. Predpokladá sa, že by mohol byť priamo úmerný rastu počtu obyvateľov obce v produktívnom veku. Pre účely kapacitných bilancií sa v navrhovanom centre voľného času počíta s 32 zamestnancami a vo výrobe (sekundárnom sektore) s 30 novými pracovnými miestami.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení sú podľa záväzných regulatívov povolené len drobné prevádzky remeselnej výroby a výrobných služieb bez negatívnych a rušivých vplyvov a pri stanovení maximálneho limitu zastavanej plochy. Regulatív ďalej vyžaduje dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie. Drobné výrobné prevádzky však v centrálnej zóne obce vôbec sú prípustné.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh plôch verejnej a vyhradenej zelene v predpolí navrhovaného areálu centra voľného času. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných, rekreačných a výrobných stavieb, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená rozvoj obce podľa doterajšej územnoplánovacej dokumentácie, v ktorej nie sú dostatočne precízne stanovené regulatívy funkčného využívania. Podľa doterajšej ÚPD, t.j. nulového variantu by na obyvateľstvo mohla mať negatívny vplyv aj navrhovaná trasa obchvatu obce, vzhľadom na blízkosť existujúcej a navrhovanej zástavby. V hodnotenej ÚPD je obchvatová komunikácia navrhovaná v inej trase, ktorá nebude mať negatívne vplyvy na obyvateľstvo.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

V riešenom území sú evidované početné zosuvy. Navrhovaná zástavba je podľa možností situovaná sčasti mimo zosuvných území. Regulatívy záväznej časti hodnotenej ÚPD podmieňujú výstavbu na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej sa počíta s realizáciou opatrení na sanáciu zosuvov a prevenciu vzniku a aktivácie svahových porúch.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie nepočíta so vznikom nových stredných ani veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovením regulatívu, ktorým sa v obytnom území povoľujú len drobné výrobné prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov, sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované protipovodňové opatrenia na Selčianskom potoku (návrh hrádze s dĺžkou 472 m), ako aj vodozádržné opatrenia na

zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana a doplnenie funkčných brehových porastov a sprievodnej vegetácie tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny – založenie vsakovacích vegetačných pásov, vodozádržné opatrenia na vodných tokoch.

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh rozširovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Za nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy č. 1 - 20 pre výstavbu. K záberom poľnohospodárskej pôdy dôjde aj pod navrhovanými obchvatovými komunikáciami. Celkový záber poľnohospodárskej pôdy má byť 24,6188 ha. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

Vzhľadom k rozloženiu najkvalitnejšej pôdy v katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nebolo úplne možné vyhnúť sa záberom najkvalitnejšej pôdy.

V prípade nulového variantu by boli zábery poľnohospodárskej pôdy takmer rovnaké ako v návrhovom variante.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Vzhľadom k tomu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny sa viažu na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Kynceľová nezasahujú, negatívne vplyvy na faunu a flóru sa nepredpokladajú. Spoločenstvá flóry a fauny sa potenciálne viažu na tok Selčianskeho potoka a Nemčianskeho potoka so sprievodnou vegetáciou. Tieto toky sú v hodnotenej ÚPD zaradené medzi biokoridory miestneho významu. Po ich dobudovaní by malo dôjsť k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci

zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. S výsadbou líniovej zelene sa počíta aj v uliciach obce. Navrhujú sa aj rozsiahlejšie plochy verejnej zelene, resp. vyhradenej zelene s parkovými úpravami.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška stavieb v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany charakteru tradičnej vidieckej zástavby.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia. V relatívnej blízkosti sa nachádza Národný park Nízke Tatry. Hranica s k.ú. Senica predstavuje súčasne hranicu ochranného pásma národného parku. Do riešeného územia teda ochranné pásmo nezasahuje a ani v jeho blízkosti sa nenavrhujú žiadne rozvojové zámery. Hodnotená ÚPD preto nebude mať vplyv na chránené územia.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov a interakčných prvkov nie je navrhovaná nová výstavba.

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli rešpektované pásma ochranné pásma existujúcich stavieb a činností:

- ochranné pásma vodných tokov
- cestné ochranné pásmo ciest III. triedy
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú vysokotlakové a strednotlakové plynovody, elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, vodovodné a kanalizačné potrubia

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Národné kultúrne pamiatky sa v obci nenachádzajú.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby (max. 2, resp. 3 nadzemné podlažia v závislosti od druhu funkčnej územnej zóny).

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Kynceľová nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Kynceľová neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	1
Vplyvy na klimatické pomery	-	~0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 0-1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1-2 2
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	neutrálny priamy vplyv pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	~0 0-1
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	0-1 1
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov návrhu územného plánu obce Kynceľová, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zábery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 10 - 15 m, za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov (najmä agátu bieleho) a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade so zákonom č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súvisiacou legislatívou
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability - biokoridory, interakčné prvky
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m
- doplniť stromovú a krovinovú vegetáciu, prípadne trvalé trávne porasty v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť používanie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe v blízkosti obydľí i prvkov ÚSES

2. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- uplatňovať agrotechnické opatrenia na zamedzenie vodnej erózie – orba po vrstevnici
- stabilizovať (potenciálne) svahové pohyby úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- zvýšiť podiel viacročných krmovín a ozimín na ornej pôde a zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy výsadbou a revitalizáciou líniovej zelene – stromoradiá a alejí

3. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva

- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov, resp. po ich obode, najmä v kontakte s obytným územím
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia
- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň (stromoradia a aleje) pozdĺž účelových komunikácií a poľných ciest
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- dobudovať systém dažďových rigolov v zastavanom území obce, so vsakovaním dažďovej vody
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia, ako aj rešpektovať legislatívu v oblasti radiačnej ochrany - zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášku č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia

4. Opatrenia na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov, s ohľadom na odvrátenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy

- dobudovať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktného územia a do príľahlej krajiny
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- zvyšovať podiel prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- dobudovať systém parkovo upravených plôch verejnej zelene v obci
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodné dreviny vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom centre obce a v rámci navrhovaných rozvojových plôch
- zachytávať a využívať dažďovú vodu zo striech a spevnených plôch, pomocou špecifických opatrení (retenčné jazierka, dažďové záhrady, zelené strechy, vertikálne ozelenenie)
- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispejú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete

- hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Kynceľová spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje doterajšia územnoplánovacia dokumentácia obce - ÚPN-A Banská Bystrica v znení zmien a doplnkov. Celkový rozsah plôch pre výstavbu a jednotlivé urbanistické funkcie v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii sa výraznejšie neodlišuje od návrhu nového územného plánu obce Kynceľová.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia z hľadiska intenzity i rozvoja jednotlivých urbanistických funkcií. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry. Oproti doterajšej územnoplánovacej dokumentácii prináša návrhový variant predovšetkým prepracovanejšie reguláciu funkčného využívania územia a priestorového usporiadania.

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Pre výstavbu nových obytných súborov sa navrhujú rozsiahlejšie rozvojové plochy na západnom a severnom okraji obce. V grafickej časti majú priradené číselné označenie č. 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. Okrem toho sa navrhuje využitie rozsiahlejších záhrad pri Selčianskom potoku. Tu sa navrhujú rozvojové plochy č. 1, 2, 5, 6 pričom jedna obytná ulica tu už nedávno bola realizovaná. Navrhované rozvojové plochy č. 1 – 15 majú celkovú kapacitu 132 bytových jednotiek. Uvedené návrhy boli prevzaté z doterajšej územnoplánovacej dokumentácie. Prevzatý bol aj návrh uličnej siete, ktorý bol len mierne upravený na severozápadnom okraji, pri koridore vysokotlakového plynovodu.

Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu sa vytvoria podmienky pre naplnenie rozvojového potenciálu obce. Na bývanie sa využijú priestorové rezervy v zastavanom území, ako aj plochy v priamej nadväznosti na zastavané územie obce.

Výrobné územie sa rozšíri na zvyškovú plochu medzi existujúcim výrobným areálom a elektrickým vedením VVN 110 kV (rozvojová plocha č. 19). Počíta sa tiež s revitalizáciou hospodárskeho dvora a s možnosťou využitia aj pre nepoľnohospodársku výrobu.

Pre rekreačné aktivity nadmiestneho významu je navrhovaná rozsiahlejšia plocha centra voľného času (rozvojová plocha č. 18). Má byť situovaná južne od cesty III/2432. V predpolí centra voľného času sa vytvoria plochy verejnej zelene s parkovými úpravami, resp. zatravnenými plochami. Budú tu umiestnené aj odstavné plochy a plocha pre rozšírenie

cintorína.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Pre občiansku vybavenosť v polyfunkčnom objekte je vyčlenená jedna voľná prieluka v centre obce. V rozsiahlom obytnom súbore na západnom okraji obce bola vyčlenená časť pre zariadenia občianskej vybavenosti, v rozsahu rozvojovej plochy č. 16. Pre zabezpečenie optimálnej dostupnosti i vzhľadom na očakávaný rast počtu obyvateľov sa tu počíta so zriadením materskej školy. Vzhľadom na obmedzenú kapacitu cintorína sa navrhuje rozvojová plocha č. 17 pre jeho rozšírenie.

Hodnotená ÚPD obce Kynceľová navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie plôch pre výstavbu na inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych komunikácií, chodníkov pozdĺž ciest III. triedy, cyklotrás, ako aj jednej novej autobusovej zastávky.

Hlavne z hľadiska riešenia verejného dopravného vybavenia počíta navrhované riešenie s významnými investíciami. Navrhuje sa miestna komunikácia funkčnej triedy C1, resp. B3 na severnom okraji obce. Táto komunikácia nebude obostavaná, ale bude plniť funkciu severného obchvatu obce Kynceľová, pričom bude prevádzať cieľovú dopravu do obce Nemce mimo zastavaného územia obce Kynceľová. Funkciu hlavnej obslužnej komunikácie pre navrhovanú zástavbu na západnom okraji obce bude plniť navrhovaná miestna komunikácia funkčnej triedy C2, zabezpečujúca prepojenie v priečnom smere. V doterajšej ÚPD bol namiesto toho navrhovaný západný obchvat obce. Navrhovaný severný obchvat obce a navrhovaná priečna prepojovacia komunikácia odvedú tranzitnú dopravu mimo zastavaného územia obce, čím sa zníži zaťaženie existujúceho obytného územia hlukom a ďalšími negatívnymi vplyvmi dopravy.

V súlade s územným plánom mesta Banská Bystrica sa navrhuje prepojenie obce Kynceľová s krajským mestom cyklotrasou pozdĺž cesty III/2432. Bude slúžiť pre dochádzku za prácou, občianskou vybavenosťou, ale i pre rozvoj cykloturistiky. Umožní tiež prístup do navrhovaného rekreačného územia, ktoré bude využívané predovšetkým obyvateľmi Banskej Bystrice.

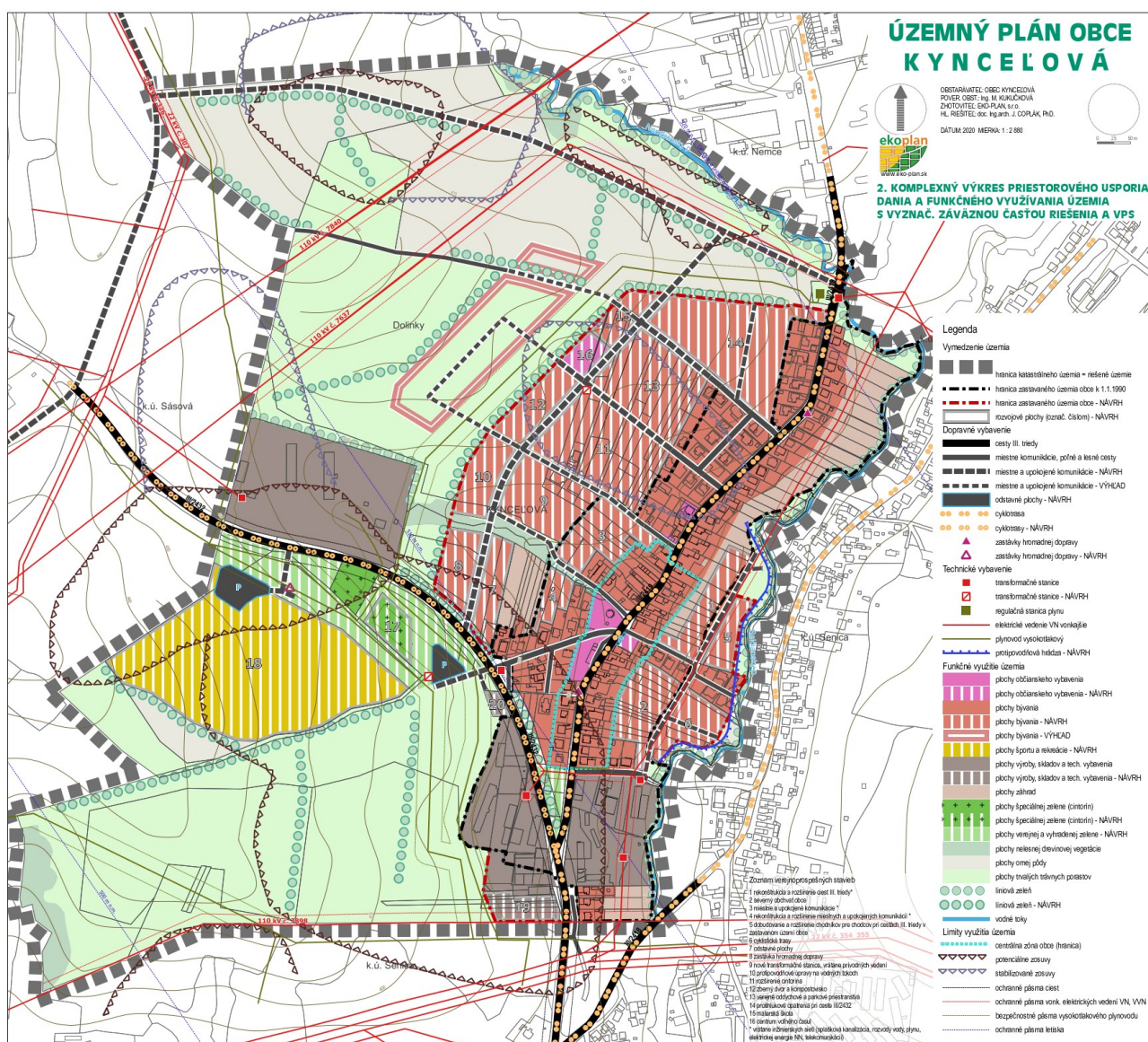
Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru - topografické pomery, vodné toky, zosuvné územia, ako aj prvky ÚSES. Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie a ich ochranné pásma. Na ochranu existujúcej zástavby pred nadmerným hlukom sa navrhujú protihlukové opatrenia (steny) pri ceste III/2432, až po križovatku s cestou III/2419.

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však dostatočne nerieši odstránenie existujúcich problémov v oblasti dopravného a technického vybavenia a v environmentálnej oblasti. V návrhovom variante je podrobne definované prípustné,

obmedzujúce a zakazujúce funkčné využívanie pre jednotlivé priestorové celky podľa prevládajúcich funkčných území. Tieto regulatívy sa vzťahujú na navrhovanú i existujúcu zástavbu. Kvalitu urbanistickej štruktúry by mali garantovať regulatívy priestorového usporiadania - stanovená je požiadavka minimálnej veľkosti stavebného pozemku, požiadavka umiestňovania stavieb podľa uličnej čiary a v stanovenej minimálnej vzdialenosti od komunikácie, regulatív týkajúci sa budovania oplotení a pod.

Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Grafická časť hodnotenej ÚPD - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Kynceľová www.kyncelova.sk
- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Kynceľová, 2016
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kynceľová na roky 2015 – 2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kynceľová 2016 – 2025
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Banská Bystrica, SAŽP 1994
- Selčiansky potok - hladinový režim v r.km 1,900 - 2,200, BURSA, s.r.o., 2012
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia, 2018
- Územný plán aglomerácie Banská Bystrica v znení zmien a doplnkov (časť Kynceľová)
- Územný plán mesta Banská Bystrica v znení zmien a doplnkov
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov
- Vytvorenie podmienok pre stanovenie zásad a pravidiel územného plánovania, 2013

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoeekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Pre výstavbu nových obytných súborov sa navrhujú rozsiahlejšie rozvojové plochy na západnom a severnom okraji obce. Okrem toho sa navrhuje využitie rozsiahlejších záhrad pri Selčianskom potoku. Vymedzením nových plôch pre výstavbu sa vytvoria podmienky pre naplnenie rozvojového potenciálu obce. Uvedené návrhy boli prevzaté z doterajšej územnoplánovacej dokumentácie.

Výrobné územie sa rozšíri na zvyškovú plochu medzi existujúcim výrobným areálom a elektrickým vedením VVN 110 kV. Počíta sa tiež s revitalizáciou hospodárskeho dvora a s možnosťou využitia aj pre nepoľnohospodársku výrobu.

Pre rekreačné aktivity nadmiestneho významu je navrhovaná rozsiahlejšia plocha centra voľného času (južne od cesty III/2432). V predpolí centra voľného času sa vytvoria plochy verejnej zelene s parkovými úpravami, resp. zatrávnenými plochami. Budú tu umiestnené aj odstavňové plochy a plocha pre rozšírenie cintorína.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Pre občiansku vybavenosť v polyfunkčnom objekte je vyčlenená jedna voľná prieluka v centre obce. V rozsiahlom obytnom súbore na západnom okraji obce bola vyčlenená časť pre zariadenia občianskej vybavenosti, kde sa počíta so zriadením materskej školy. Vzhľadom na obmedzenú kapacitu cintorína sa navrhuje plocha pre jeho rozšírenie.

Hodnotená ÚPD obce Kynceľová navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie plôch pre výstavbu na inžinierske siete (vrátane splaškovej kanalizácie), vybudovanie nových miestnych komunikácií, chodníkov pozdĺž ciest III. triedy, cyklotrás, ako aj jednej novej autobusovej zastávky.

Hlavne z hľadiska riešenia verejného dopravného vybavenia počíta navrhované riešenie s významnými investíciami. Navrhuje sa komunikácia na severnom okraji obce, ktorá bude plniť funkciu severného obchvatu obce Kynceľová, pričom bude prevádzať cieľovú dopravu do obce Nemce mimo zastavaného územia obce Kynceľová. V doterajšej ÚPD bol namiesto toho navrhovaný západný obchvat obce. Navrhovaný severný obchvat obce a navrhovaná priečna prepojujúca komunikácia odvedú tranzitnú dopravu mimo zastavaného územia obce, čím sa zníži zaťaženie existujúceho obytného územia hlukom a ďalšími negatívnymi vplyvmi dopravy.

V súlade s územným plánom mesta Banská Bystrica sa navrhuje prepojenie obce Kynceľová s krajským mestom cyklotrasou pozdĺž cesty III/2432. Bude slúžiť pre dochádzku za prácou, občianskou vybavenosťou, ale i pre rozvoj cykloturistiky.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru - topografické pomery, vodné toky, zosuvné územia, ako aj prvky ÚSES. Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie a ich ochranné pásma. Na ochranu existujúcej zástavby pred nadmerným hlukom sa navrhujú protihlukové opatrenia (steny) pri ceste III/2432, až po križovatku s cestou III/2419.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zástavby sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch (daný maximálnym percentom zastavanosti). Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry. Kvalitu urbanistickej štruktúry by mali garantovať aj ďalšie regulatívy priestorového usporiadania - stanovená je požiadavka minimálnej veľkosti stavebného pozemku, požiadavka umiestňovania stavieb podľa uličnej čiary a v stanovenej minimálnej vzdialenosti od komunikácie, regulatív týkajúci sa budovania oplotení a pod.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv. Stanovuje podrobné regulatívy pre umiestňovanie prípadných drobných remeselných prevádzok v obytnom území.

Návrh územného plánu obce Kynceľová nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

Kvalitu bývania v navrhovaných obytných uliciach a rozvojových plochách zabezpečí zámer ich napojenia na inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Plochy pre výstavbu vymedzené v návrhu územného plánu obce majú celkovú kapacitu 132 bytových jednotiek. V návrhovom období do roku 2035 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje

zvýšenie počtu obyvateľov na 637. Počíta sa súčasne s výrazným znížením obložnosti bytového fondu z vysoko nadpriemernej úrovne 3,45 na 2,6 obyvateľa na byt. V doterajšej ÚPD (nulový variant) sa počítalo s podstatne vyšším prírastkom počtu obyvateľov a počet obyvateľov mal presiahnuť 1000. Tento rozdiel je pri rovnakej výmere plôch pre obytné funkcie spôsobený skutočnosťou, že v doterajšej ÚPD nebol pri výpočtoch zohľadnený trend znižovania obložnosti bytov; ďalším faktorom sú regulatívy intenzity využitia v hodnotenej ÚPD, ktoré umožňujú len nižšiu intenzitu využitia (stanovením minimálnej výmery stavebného pozemku, vylúčením skupinových foriem zástavby).

V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Medzi pozitívne ekonomické dôsledky na obyvateľstvo možno zaradiť predpokladaný nárast počtu pracovných príležitostí v obci, vyplývajúci z návrhov nového centra voľného času, ako aj rozširovania výrobného areálu a kapacít občianskeho vybavenia.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení sú podľa záväzných regulatívov povolené len drobné prevádzky remeselnej výroby a výrobných služieb bez negatívnych a rušivých vplyvov a pri stanovení maximálneho limitu zastavanej plochy. Regulatív ďalej vyžaduje dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie. Drobné výrobné prevádzky však v centrálnej zóne obce vôbec sú prípustné.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh plôch verejnej a vyhradenej zelene v predpolí navrhovaného areálu centra voľného času. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Z hľadiska vplyvov na horninové prostredie a geodynamické javy regulatívy záväznej časti hodnotenej ÚPD podmieňujú výstavbu na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu. Ďalej sa počíta s realizáciou opatrení na sanáciu zosuvov a prevenciu vzniku a aktivácie svahových porúch.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované protipovodňové opatrenia na Selčianskom potoku (návrh hrádze s dĺžkou 472 m), ako aj vodozádržné opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie

podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana a doplnenie funkčných brehových porastov a sprievodnej vegetácie tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny – založenie vsakovacích vegetačných pásov, vodozádržné opatrenia na vodných tokoch.

Z hľadiska vplyvov na pôdu sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Za nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy č. 1 - 20 pre výstavbu. K záberom poľnohospodárskej pôdy dôjde aj pod navrhovanými obchvatovými komunikáciami. Celkový záber poľnohospodárskej pôdy má byť 24,6188 ha. Zábery poľnohospodárskej pôdy sa oproti nulovému variantu v zásade nelíšia.

Vzhľadom k tomu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny sa viažu na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Kynceľová nezasahujú, negatívne vplyvy na faunu a flóru sa nepredpokladajú. Spoločenstvá flóry a fauny sa potenciálne viažu na tok Selčianskeho potoka a Nemčianskeho potoka so sprievodnou vegetáciou. Tieto toky sú v hodnotenej ÚPD zaradené medzi biokoridory miestneho významu. Po ich dobudovaní by malo dôjsť k pozitívnym vplyvom na faunu.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. S výsadbou líniovej zelene sa počíta aj v uliciach obce. Navrhujú sa aj rozsiahlejšie plochy verejnej zelene, resp. vyhradenej zelene s parkovými úpravami. Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany charakteru tradičnej vidieckej zástavby.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Národné kultúrne pamiatky sa v obci nenachádzajú. Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny

nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia a hodnotená ÚPD preto nebude mať vplyv na chránené územia.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Kynceľová bude predstavovať základný koncepcný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj, v znení zmien a doplnkov. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-BB-OSZP3-2016/30481-003 zo dňa 13. 12. 2016. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie

- pri vyvolanom budovaní, resp. prekládkach elektrických vedení 22 kV zabezpečiť, aby boli použité technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov ► **v návrhu ÚPD sa nenavrhujú nové nadzemné elektrické vedenia VN 22 kV ani prekládky vedení**
- zapracovať aktuálnu problematiku šírenia invázných druhov rastlín - **je zapracované v návrhu ÚPD v kap. 2.11 a 3.6**

- v prípade nevyhnutných výrubov drevín odporúčame vykonať nevyhnutné výruby v mimohniezdnom období ► **v návrhu ÚPD sa nepočíta s výrubmi drevín, v k.ú. nie sú žiadne lesné porasty**

Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky

- obsah návrhu strategického dokumentu dať do súladu so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj ► **súlad je deklarovaný v kapitole 2.2 návrhu ÚPD**
- postupovať v súlade s ustanoveniami (§ 13, § 22 - 28) stavebného zákona a s ustanoveniami (§ 12) vyhlášky č. 55/2001 Z.z. ► **návrh ÚPD je v súlade s uvedenými ustanoveniami legislatívy**

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici

- rešpektovať požiadavky na ochranu zdravia pred hlukom podľa zákona č. 355/2007 Z.z. a vyhlášky č. 528/2007 Z.z. ► **je zahrnuté v kap. II.4, IV. správy o hodnotení a v návrhu ÚPD, v kap. 2.12.1, 2.13, 3.6**

Ministerstvo životného prostredia, Odbor štátnej geologickej správy

- vymedzuje riziká stavebného využitia územia a) výskyt potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií, b) stredné radónové riziko ► **riziká sú zohľadnené v návrhu ÚPD (v kap. 2.13, 2.15, 3.1, 3.6, v grafickej časti sú zakreslené zosuvy)**

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Kynceľová je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Kynceľovej, 5.8.2021

Ing. Martina Kubišová, PhD., starostka obce

.....

(podpis, pečiatka)